

Sociālās integrācijas
valsts aģentūra

Darba vide personām ar funkcionāliem traucējumiem, pielāgošanas iespējas

Diāna Čunčule

Sociālās integrācijas valsts aģentūras

Vecākā ergoterapeite

23.10.2018.

Darba vide

- Darba vide ieņem ļoti nozīmīgu lomu darbinieka dzīvē, jo aptuveni trešo daļu no sava darba mūža mēs pavadām darbā.
- Darba vide ir mūsu darba vieta ar visiem tajā un ap to esošajiem apstākļiem un riska faktoriem, kas ietekmē vai var ietekmēt mūsu drošību un veselību.
- Pasaules praksē ir pierādīts, ka labā un sakārtotā darba vidē pieaug darba ražīgums, samazinās nelaimes gadījumu un arodsaslimšanu skaits, darbinieki strādā efektīvāk un viņu darba mūžs paildzinās.

Funkcionēšanas ierobežojums

Slimības, traumas vai iedzimta defekta izraisīts fizisks vai garīgs (organisma spēju; apmācības, komunikācijas, orientācijas, pārvietošanās, pašaprūpes spēju; savas uzvedības, aktivitāšu, līdzdalības kontrolēšanas spēju) traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt, aprūpēt sevi un apgrūtina tās iekļaušanos sabiedrībā

Invaliditātes jēdziens

- Pastāvīgi attīstās
- Invaliditāte rodas, cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, saskaroties ar attieksmes un apkārtējās vides šķēršļiem, kas ierobežo vienlīdzīgas iespējas pilnvērtīgi un efektīvi līdzdarboties sabiedrības dzīvē

ANO Konvencija par cilvēku ar invaliditāti tiesībām

Sociālais modelis

- Cilvēku ar invaliditāti integrācijas problēmas rada ne tik daudz medicīniskais stāvoklis, kā diskriminācija.
- Identificē 3 galvenos diskriminācijas veidus:
 - Institucionālā diskriminācija
 - Vides diskriminācija
 - Attieksmes diskriminācija

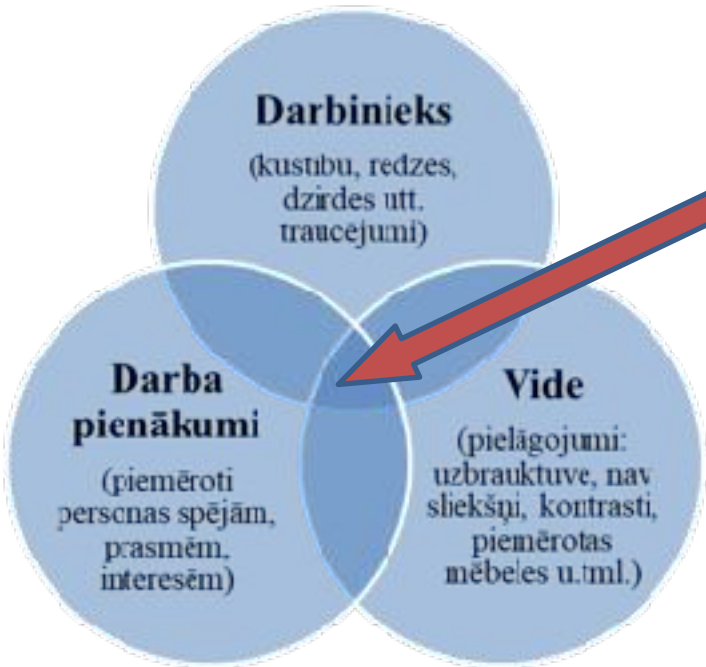
Universālais dizains

- Vides, programmu un pakalpojumu dizains, kuru, cik vien iespējams, visi cilvēki var izmantot bez pielāgošanas vai īpaša dizaina nepieciešamības. "Universālais dizains" ietver arī noteiktām personu ar invaliditāti grupām paredzētas atbalsta ierīces, ja tās ir nepieciešamas.

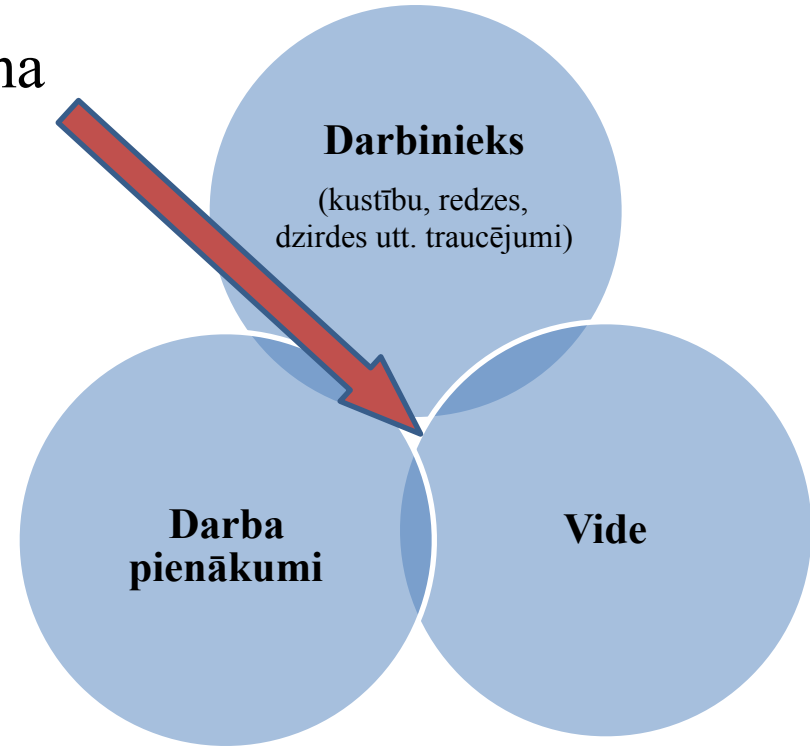

Darba izpildi ietekmējošie faktori

Darba veikšana

Laba saskaņa

Slikta saskaņa

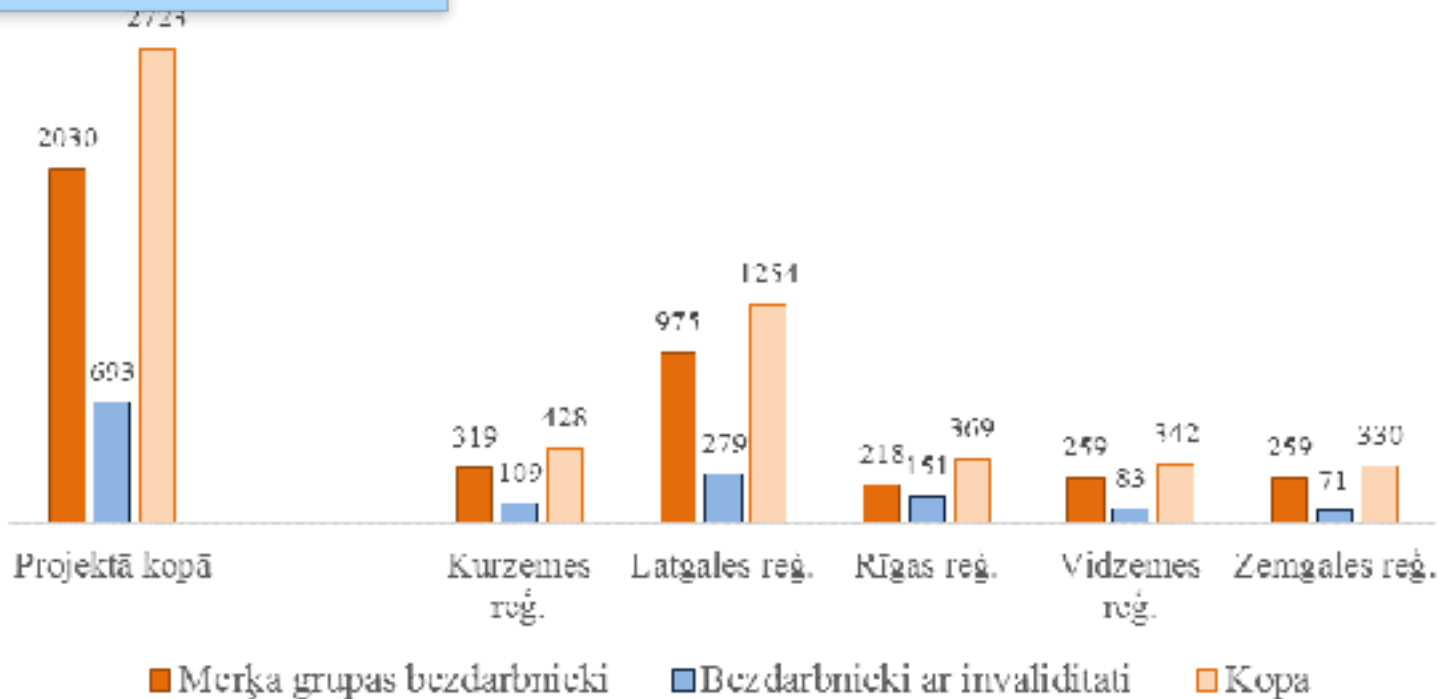
ESF projekts „Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem”

- Vienreizēja dotācija iekārtu un aprīkojuma iegādes, kā arī tehnisko palīglīdzekļu izgatavošanas un iegādes izmaksām, lai pielāgotu darba vietas bezdarbniekiem ar invaliditāti
- 711 eiro vienas darba vietas pielāgošanai
- Dotāciju piešķir atbilstoši darba devēja iesniegtajai darba vietas pielāgošanas tāmei, kura atbilst ergoterapeita atzinumam

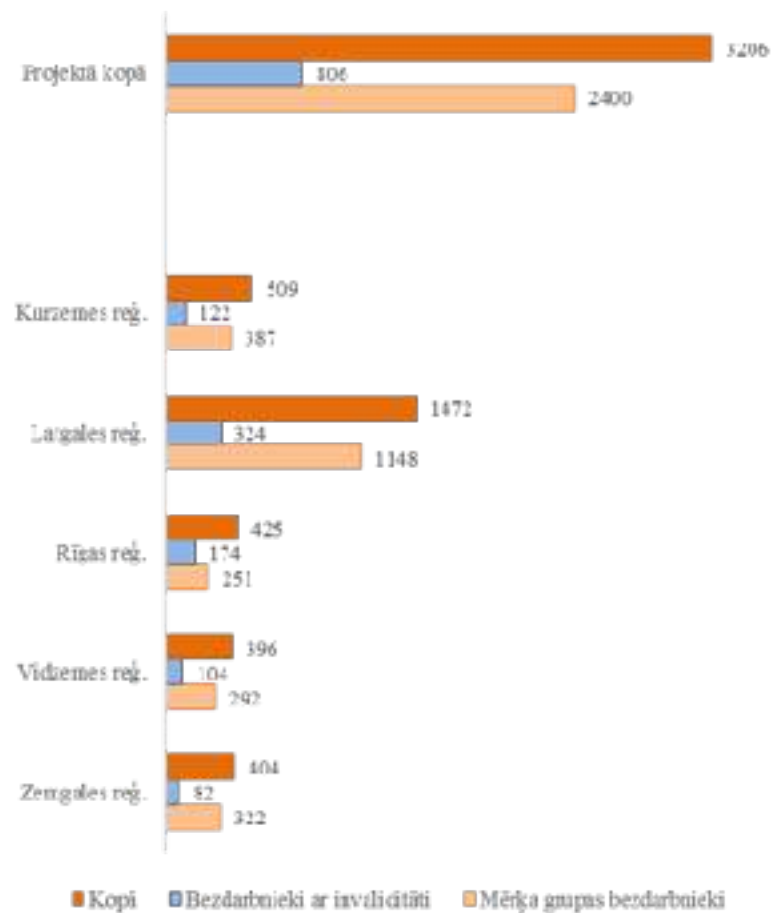

Par kādu gadu ir dati?

Subsidēto darba vietu skaits (2018. gads)

Subsidētajās darba vietās iesaistīto bezdarbnieku skaits (2018.gads)

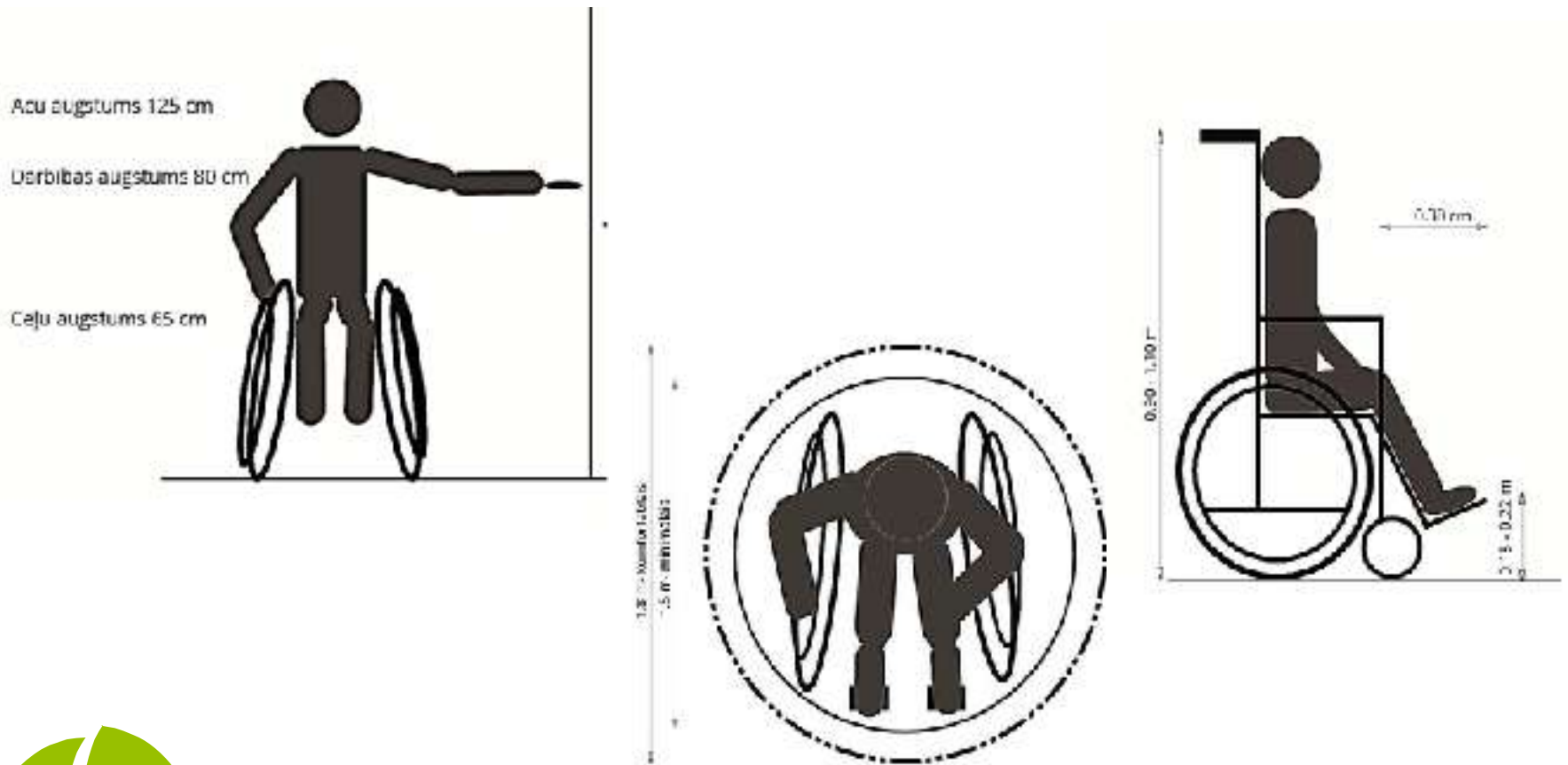

Darba vietas pielāgošana

- Ergoterapeits novērtē darba vidi atbilstoši personas funkcionālajiem ierobežojumiem un veicamajiem pienākumiem, sniedz atzinumu par nepieciešamajiem vides pielāgojumiem

Darba vides pielāgojumi personai, kura pārvietojas riteņkrēslā

Darba vides pielāgojumi personai, kura pārvietojas riteņkrēslā

Fiziskās darba vides pielāgošana:

- iekļūšana darba vietā, pārvietošanās pa telpām
- darba galda/ virsmas augstums, ieteicams individuāli regulējams
- nodrošināt brīvu telpu zem galda
- dokumentu plaukti vēlams līdz 1,50 m augstumā

Pielāgojumi biroja darbiniekiem

© 2010 Logitech

Personas ar redzes traucējumiem

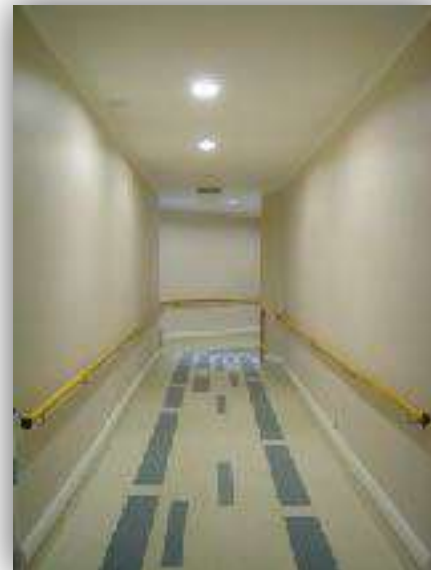
- Kontrastējoši vai reljefi marķēti pakāpieni pie ieejas
- Izvietot kontrastējošas krāsas orientierus (margas) pie sienām visā to garumā
- Iezīmēt visus grūti saskatāmās stikla sienas, virsmas un citas bīstamās vietas
- Izvēlēties savstarpēji kontrastējošas krāsas, piem. zils un dzeltens, sarkans un balts u.c.

- kontrastējoši marķējumi ap darbam nepieciešamiem slēdžiem (piemēram, gaismas slēdžiem)
- kontrastējošas virsmas labierīcībās;
- ja ēkā ir lifts, ir nepieciešams audio signāls liftā,
- kā arī lifta pogām jābūt sataustāmām un attiecīgi marķētām
- kontrastējošas vadlīnijas vai alternatīvs risinājums, piemēram, grīdceliņš

Personas ar dzirdes traucējumiem

- Nodrošiniet, lai skaņas signāli (trauksmes, zvana, u.tml.) tiktu dublēti ar gaismas vai vibrācijas signālu
- Pārveidojiet iekšējo balsu telefonu pie ieejas durvīm, lai atļautu nedzirdīgiem cilvēkiem ieiet pa apsargātas ēkas durvīm (nepieciešamība sazināties ar apsargu/ dežurantu, lai iekļūtu telpās). Var būt zvana poga un kamera pie durvīm, lai apsargs redzētu nācēju.

Personas ar dzirdes traucējumiem

- Sapulču telpu nepieciešams aprīkot ar indukcijas cilpu/ telecilpu (teleloop)
- Darba telpā ir nepieciešama akustiskā cilpa, kas palīdz labāk dzirdēt tiem, kas lieto dzirdes aparātus
- Jebkurā gadījumā (neatkarīgi no dzirdes aparāta lietošanas) vēlams pēc iespējas novērst blakus trokšņus darba telpā (ielas troksnis, trokšņi, ko rada ventilatori, kondicionieri u.tml.).

Ergonomika darbā ar datoru

Citi iespējamie risinājumi

Izmantotā literatūra

1. Informatīvais materiāls darba devējiem, Pielāgota darba vide darbiniekiem ar invaliditāti, 2017
2. Vadlīnijas būvnormatīvu piemērošanai attiecība uz vides pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem (personām ar redzes, dzirdes, kustību un garīgā rakstura traucējumiem), Izpildītājs: Liepājas Neredzīgo biedrībā, Rīga, 2011
3. Ieteikumi cilvēku ar redzes traucējumiem vides pieejamības standartu izstrādāšanai un ieviešanai Latvijā, Latvijas Neredzīgo Biedrība

